

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์สถานการณ์การส่งต่อผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน
ของเครือข่ายบริการปฐมภูมิ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

ผู้เขียน นางสาวปราณี ยศสละ

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพิมพ์ พุทธิรักษกุล

บทคัดย่อ

การส่งต่อผู้ที่เป็นโรคเบาหวานของเครือข่ายบริการปฐมภูมิมีความสำคัญต่อคุณภาพในการดูแลผู้ที่เป็นโรคเรื้อรัง การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การส่งต่อผู้ที่เป็นโรคเบาหวานของเครือข่ายบริการปฐมภูมิ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา ตามแนวคิดการประเมินคุณภาพของโดนาเบเดียน (Donabedian, 2003) ในด้านโครงสร้าง กระบวนการและผลลัพธ์ เก็บข้อมูลด้วยวิธีเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้านโครงสร้างใช้วิธีการสัมภาษณ์รายบุคคลในกลุ่มผู้บริหาร 14 คน และด้านกระบวนการใช้วิธีสนทนากลุ่มกับบุคลากรที่มีสุขภาพ 12 คน และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้านผลลัพธ์ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มผู้ที่เป็นโรคเบาหวานและกลุ่มญาติ ที่ใช้บริการส่งต่อ จำนวนกลุ่มละ 95 คน แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า ด้านโครงสร้าง เครือข่ายบริการปฐมภูมิ ไม่มีการกำหนดนโยบายการส่งต่อผู้ที่เป็นโรคเบาหวานที่เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน มีเพียงพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไปนำนโยบายของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติไปใช้เป็นแนวทางการทำงานร่วมกัน มีจำนวนบุคลากรเพียงพอ เครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อผู้ที่เป็นโรคเบาหวานที่มีเพียงพอ ได้แก่ เครื่องตรวจน้ำตาลในเลือด ยา เวชภัณฑ์ คู่มือ แบบฟอร์มการส่งต่อ โทรศัพท์และคอมพิวเตอร์ แต่มีบางส่วนที่ยังไม่เพียงพอ ได้แก่ วิทยุสื่อสาร การติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตโดยโปรแกรมสไกป์ (skype) ยังเข้าไม่ถึงในสถานบริการบางแห่ง ไม่มีสถานที่แยกเฉพาะสำหรับผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน รวมทั้งยานพาหนะ และงบประมาณยังไม่เพียงพอ ส่วนด้านกระบวนการ พบว่า

ทีมสุขภาพมีการทำงานร่วมกันโดยมีการทำข้อตกลงร่วมกัน การจัดทำแนวทางร่วมกัน และให้บริการส่งต่อครบตามขั้นตอน ประกอบด้วย การประสานงานร่วมกัน การบันทึกข้อมูลและการให้ข้อมูล แต่ยังคงขาดความสมบูรณ์ในกิจกรรมการบันทึกข้อมูล ด้านผลลัพธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ที่เป็นโรคเบาหวานและญาติ มีความพึงพอใจต่อการส่งต่อของเครือข่ายบริการปฐมภูมิอำเภอจุน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ส่วนหน่วยบริการสุขภาพที่เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และโรงพยาบาลจุน พบว่า มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และ 4.18 ตามลำดับ

ผลการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบการส่งต่อผู้ที่เป็นโรคเบาหวานของเครือข่ายบริการปฐมภูมิ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การสร้างแนวทางในการสนับสนุนทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ รวมถึงการปรับปรุง และประเมินผลกระบวนการทำงานต่อไป

Independent Study Title	Situational Analysis of Referral for Persons with Diabetes Mellitus of Contracting Unit for Primary Care, Chun District, Phayao Province
Author	Mrs. Supranee Yotsala
Degree	Master of Nursing Science (Community Nurse Practitioner)
Independent Study Advisor	Assistant Professor Dr. Prapim Buddhirakkul

ABSTRACT

Referral for persons with diabetes mellitus at contracting unit for primary care has been important in providing quality care to persons with this chronic disease. This study aimed to analyze the referral system for persons with diabetes mellitus at contracting units for primary care in Chun District, Phayao Province. Donabedian's structure, process, and outcome concept of quality (2003) was used for this study. The data were collected with qualitative and quantitative methods. Qualitative data on the structure component were collected through individual interviews of 14 executives, and data on process were collected through a focus group discussion among 12 health care personnel. Quantitative data on outcome were collected using satisfaction questionnaires. The questionnaires were completed by 95 persons with diabetes mellitus, as well as by 95 relatives who used a referral service for persons with diabetes mellitus at contracting unit for primary care. The reliability of the questionnaire was 0.97. The data were analyzed by using descriptive statistics and content analysis.

The results of the study were summarized as follows: With regards to structure, there was no explicit written policy in place for the referral of persons with diabetes mellitus at contracting unit for primary care. Instead, the community nurse practitioners used the policy of the National Health Security office as guideline for working together. The number of personnel

was adequate. The materials, and equipment related to the referral of persons with diabetes mellitus were adequate in terms of blood glucose meter, medicines, medical supplies, manuals, referral forms, telephones and computers, but there were some inadequacies: a lack of radio communication devices, lack of availability of the Skype programs for communicating over the internet at some health care units, no dedicated room for persons with diabetes mellitus, and a lack of vehicles and an insufficient budget. With regards to process, it was found that the health care teams were working together in developing a common agreement and guidelines. Besides this, a provision of the referral service was implemented covering the whole process consisting of mutual coordination of work, information recording, and information sharing; however, this was found to be incomplete in terms of information recording activities. With regards to outcome, the persons with diabetes mellitus and relatives were highly satisfied with the referral service at contracting unit for primary care in Chun District, with a mean satisfaction score of 4.26. The health care units at Sub-district Health Promotion Hospital and Chun Hospital were also highly satisfied, with mean scores of 4.33 and 4.18, respectively.

The results of this study provides baseline data for developing the referral system for persons with diabetes mellitus at contracting units for primary care in Chun District, Phayao Province, especially in terms of the setting of policies, the creation of guidelines for supporting tools, material, equipment, and budget, and the improvement of the working process and evaluation.